

Färjan, Avesta kommun

Behovsutredning verksamhetsområde för
vatten, spillvatten och dagvatten enligt 6 § LAV



Sammanfattning

Föreliggande utredning syftar till att bedöma om det finns ett kommunalt ansvar utifrån §6 Lagen om allmänna vattentjänster (LAV) för VA-försörjningen inom VA-utredningsområdet Färjan.

Utredningen beskriver först nuvarande situation inom utredningsområdet med avseende på bl.a. naturliga förutsättningar, recipient samt befintlig VA-försörjning.

Därefter beskrivs hur bedömningen har gjorts samt resultatet av denna.

Risken att enskilda avloppsanläggningar förorenar vattenbrunnarna inom utredningsområdet bedöms som liten, då bebyggelsen ligger utspridd med avrinning åt olika håll. Recipienten har god ekologisk status och bedöms inte vara negativt påverkad av de enskilda avloppen.

Grundvattentillgången i området är god, och bedöms därmed som tillräcklig för att tillgodose behovet för de fastigheter som idag finns i området. Vattenkvaliteten bedöms vid behov kunna säkerställas med reningsfilter i de enskilda anläggningarna.

Gällande dagvatten är bedömningen att fastigheterna inte påverkar varandra negativt genom t.ex. rinnvägar eller stående vatten mot byggnader. Recipienten är inte heller särskilt känslig och dagvattnet innehåller inga höga halter av föroreningar. Sammantaget bedöms därför fastigheterna kunna fortsätta att hantera dagvattnet lokalt.

Utredningens resultat visar därför att nuvarande hantering av vatten, spillvatten och dagvatten bedöms kunna ske utan risk för påverkan på människors hälsa eller miljön. Utredningens slutsats blir därför att VA-utredningsområdet inte bedöms ha ett behov av samlad VA-lösning för dricks-, spill-, och dagvatten.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
1 Inledning	4
1.1 Bakgrund och syfte	4
1.2 Genomförande av utredningen	4
2 Befintliga förhållanden	5
2.1 Utredningsområdet	5
2.2 Topografi och avrinning	6
2.3 Hydrogeologi	7
2.4 Recipient	11
2.5 Riktlinjer för små avlopp	13
2.6 Fysisk planering	13
3 Bebyggelsekluster och uppdelning i delområden	15
3.1 Praxis gällande större sammanhang	15
3.2 Delområden Färjan	15
4 Befintlig VA-försörjning	17
4.1 Befintligt VA-verksamhetsområde	19
4.2 Delområde 1	20
4.3 Delområde 2	23
4.4 Delområde 3	26
4.5 Delområde 4	28
5 Metodik för bedömning av behov av verksamhetsområde	30
5.1 Dricksvatten	30
5.2 Spillvatten	30
5.3 Dagvatten	31
6 Bedömning av behov av allmänna vattentjänster i Färjan	32
6.1 Bedömning av behov av allmän vatten- och spillvattenförsörjning	32
6.2 Bedömning av behov av allmän dagvattenhantering	36
7 Referenser	37

BILAGA 1: Enkät till fastighetsägare

BILAGA 2: Sammanställning enkätsvar

Sweco Sverige AB	556767-9849
Uppdrag	Avesta Färjan behovsutredning VA
Uppdragsnummer	30109323
Kund	Avesta vatten och avfall AB
Upprättad av	Sofia Billvik och Christina Wetterlundh
Granskad av	Karin Heimdal
Datum	2026-09-30
Dokumentreferens	Behovsutredning VA Färjan, Slutrapport 260930

1 Inledning

1.1 Bakgrund och syfte

I Avesta Kommuns vattentjänstplan har området Färjan vid Bysjön pekats ut som ett utredningsområde där behovet av allmänna vattentjänster behöver utredas.

Denna rapport syftar till att utreda om området är i behov av en förändrad VA-situation och avgränsa vilka fastigheter som i så fall bör införlivas i verksamhetsområde för dricksvatten, spillvatten och dagvatten. Utredningen utgår från kriterierna enligt § 6 lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster, LAV.

Området som utreds benämns i rapporten som utredningsområde. Figur 1 visar områdets geografiska avgränsning.

Utredningen utförs på uppdrag av Avesta Kommun genom VA-huvudmannen Avesta Vatten och Avfall AB (Avesta Vatten).

1.2 Genomförande av utredningen

1.2.1 Underlag

Information och underlag till utredningen har inhämtats från:

- Avesta kommun vattentjänstplan
- VA-policy
- SGU:s kartportal
- Scalgo Live
- VISS, Vatteninformationssystem Sverige
- Havs- och vattenmyndighetens rekommendationer på skyddsavstånd för markbaserade små avlopp
- Bakgrundskartor, kommunala dokument och riktlinjer
- Tillsynsregister över enskilda avloppsanläggningar från Västmanland-Dalarna miljö- och byggförvaltning (V-Dala)
- V-Dalas riktlinjer för enskilda avlopp
- Statistik över befolkning och fastigheter från V-Dala Kart och Mät

Ett platsbesök har gjorts för att dokumentera områdets topografi och avrinning, samt för att få en bild av områdets karaktär. Platsbesöket ägde rum den 16 juni 2026. Vid platsbesöket deltog representanter från Sweco och Avesta Vatten.

Under platsbesöket träffade vi även flera boende från olika delar av utredningsområdet för att ta del av erfarenheter, utmaningar och lösningar gällande nuvarande VA-situation i området.

1.2.2 Enkät svar

Inom ramen för denna behovsutredning skickade Avesta Vatten i maj 2026 ut en utförlig enkät till fastighetsägarna i utredningsområdet med frågor om befintlig VA-situation såsom spillvattenhantering, dricksvattenförsörjning och hantering av dagvatten. Se bilaga 1.

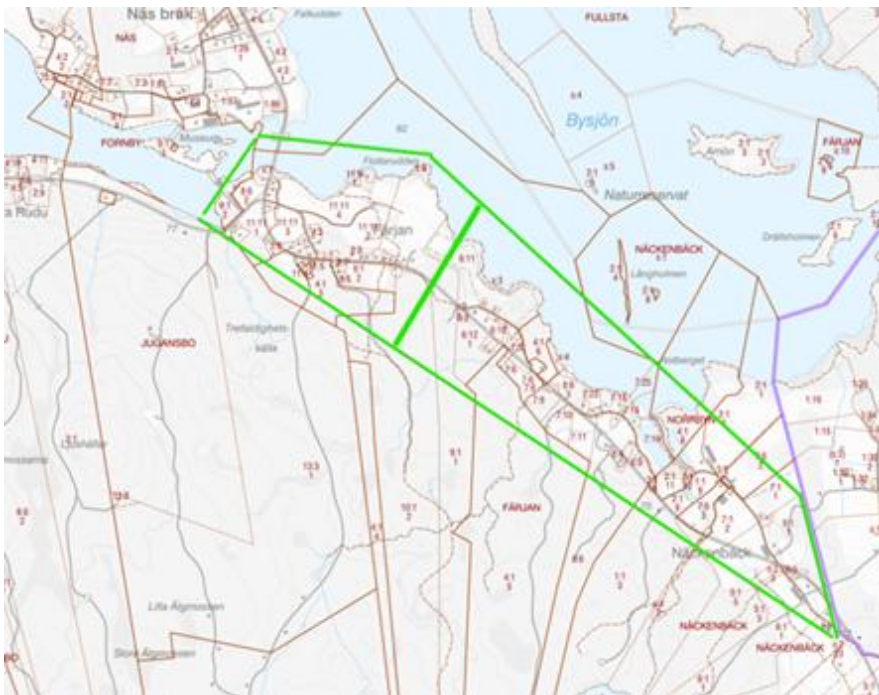
Svar på enkäten har inkommit för 60 av de 69 fastigheterna inom utredningsområdet, vilket har gett ett bra underlag för förståelse kring dagens situation, problem samt behov framåt. Sammanställning av enkätsvaren redovisas i bilaga 2.

2 Befintliga förhållanden

2.1 Utredningsområdet

Färjan är ett område beläget vid Bysjön drygt en mil öster om Avesta tätort. Utredningsområdet gränsar i sydöst till Sala Kommun i Västmanlands Län. Utbredningen redovisas i Figur 1 nedan. Totalt finns 68 fastigheter i utredningsområdet, varav 43 % (29 st) är permanentboenden.

Det är inget stort bebyggelsetryck i området. Under de senaste fem åren har det endast inkommit en bygglovsansökan gällande nybyggnation av bostadshus.

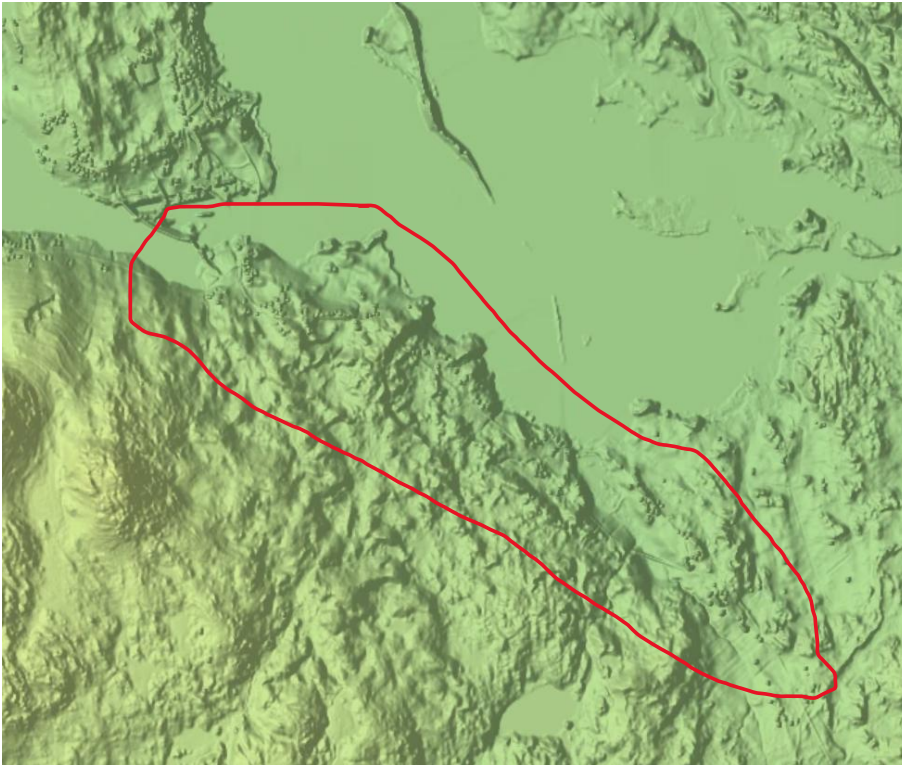


Figur 1. Avgränsning av utredningsområdet som av Avesta Vatten har delats upp i en norra respektive södra del (Kartunderlag från Avesta Vatten, 2026).

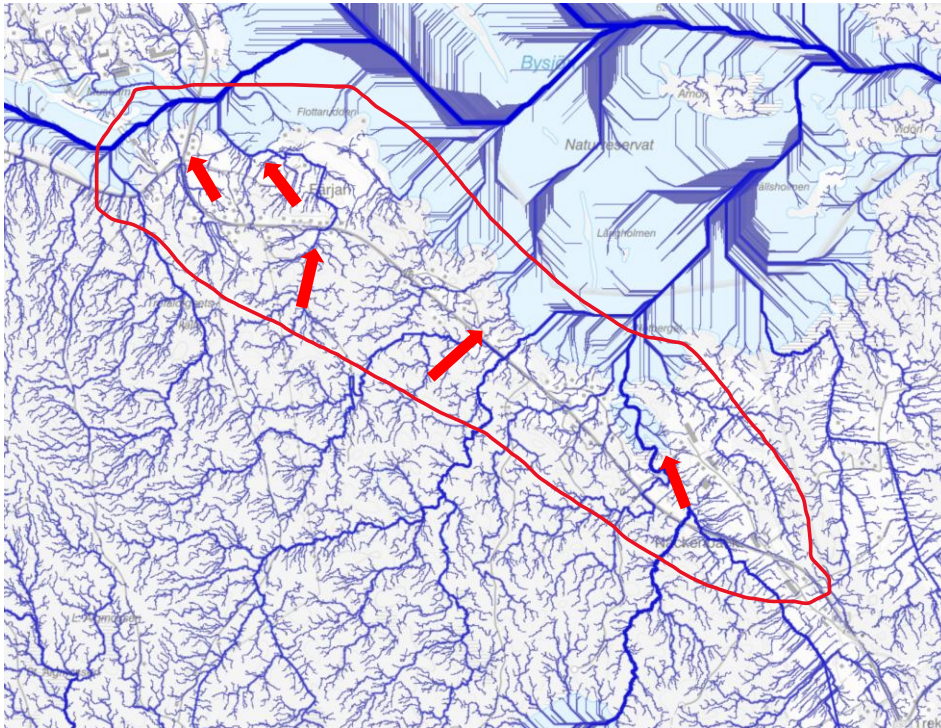
2.2 Topografi och avrinning

Utredningsområdet Färjan är ett kuperat område med en tydlig lutning mot Bysjön i nordostlig riktning. I området finns även en del lågpunkter, se Figur 2. De högsta punkterna i området ligger på en nivå om 87,5 m ö h och de lägsta vid sjön på 62,5 m ö h.

Avrinningen i området beskrivs i Figur 3 med pilar som redovisar den övergripande avrinningsriktningen.



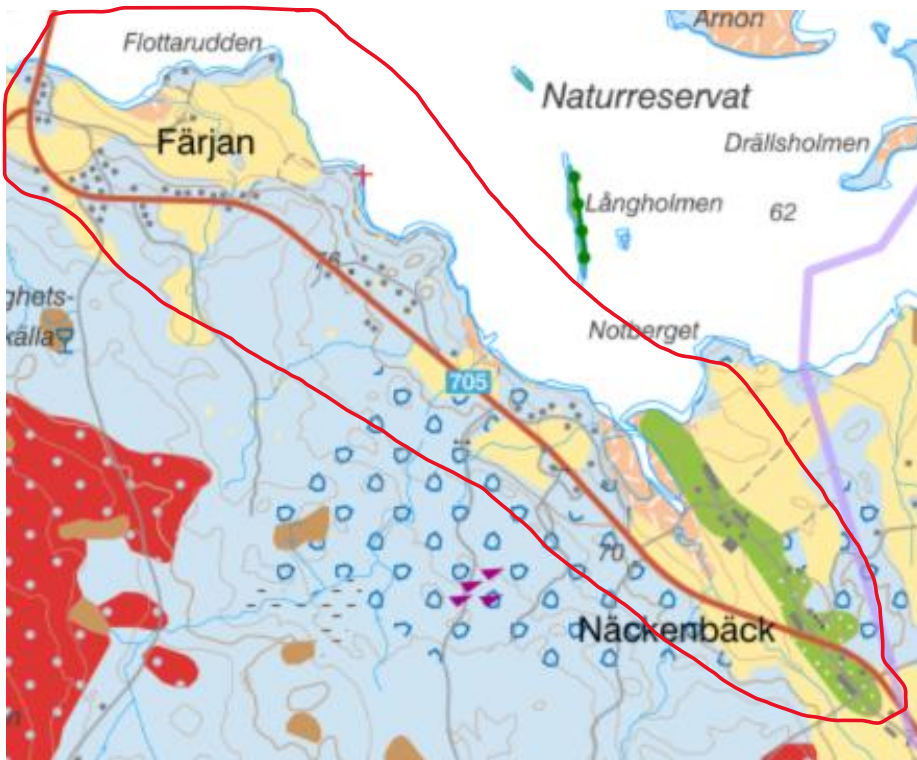
Figur 2. Höjder i området. Utredningsområdet är markerat ungefärligt med röd cirkel (Scaligo Live, 2026).



Figur 3. Generella rinnvägar och lågpunkter utifrån topografin visas med hjälp av Scalgo Live. Övergripande avrinningsriktningar redovisas med röda pilar. (Scalgo Live, 2026).

2.3 Hydrogeologi

Enligt SGU:s jordartskarta (SGU, 2026) utgörs området främst av moränmark (blockig morän) samt lera/silt. I södra delen av utredningsområdet ligger några av fastigheterna på isälvsediment, se Figur 4 nedan.



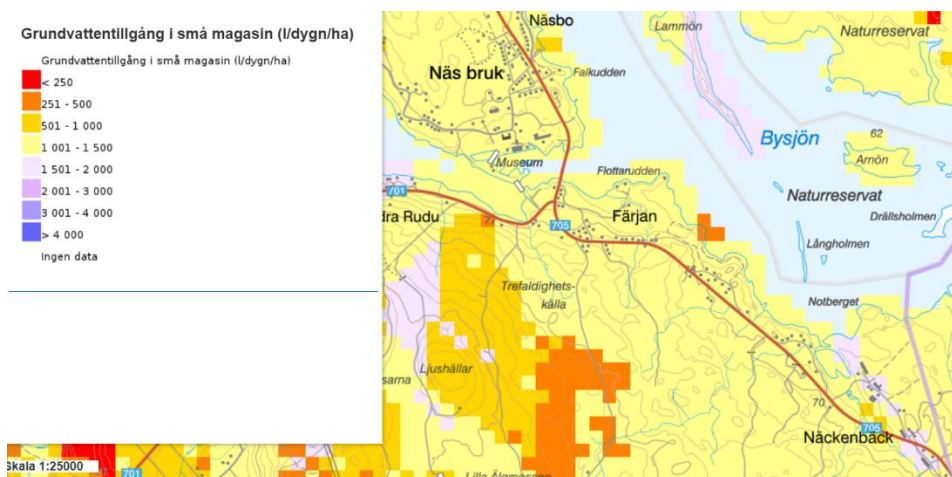
Figur 4. Jordartskarta inom utredningsområdet (SGU, 2026). Blått är morän, blå cirklar visar områden med blockig morän, ljusgult är lera/silt, grön är isälvsediment och rosa är isälvsediment med lera/silt. Röd markering visar utredningsområdet.

Den hydrauliska genomsläppligheten i morän kan variera från låg till hög. Inom utredningsområdet bedöms genomsläppligheten vara medelhög i delar med moränmark och låg i övriga delar med lera och silt, samt hög i den södra delen med isälvsediment, se Figur 5. En jordarts förmåga till genomsläpplighet beror inte bara på kornstorlek utan även på exempelvis läge i terrängen, mättnadsgrad och grundvattennivå.



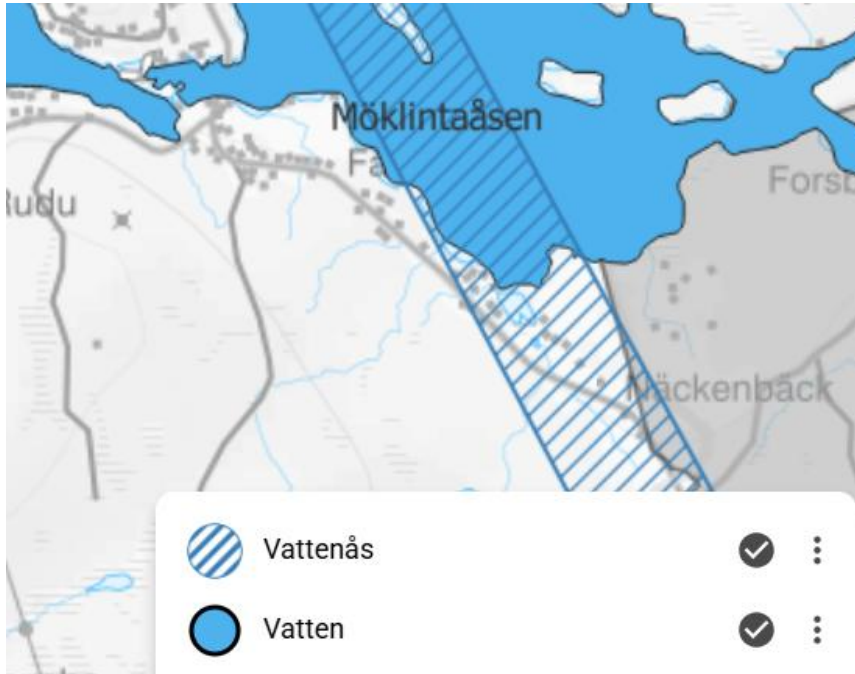
Figur 5. Markens genomsläpplighet (SGU, 2026).

Enligt SGU:s kartvisare Grundvattentillgång i små magasin (SGU, 2026) är grundvattentillgången medelhög i samtliga delar av Färjan, ca 1000-1500 l/d/ha, se Figur 6 nedan.



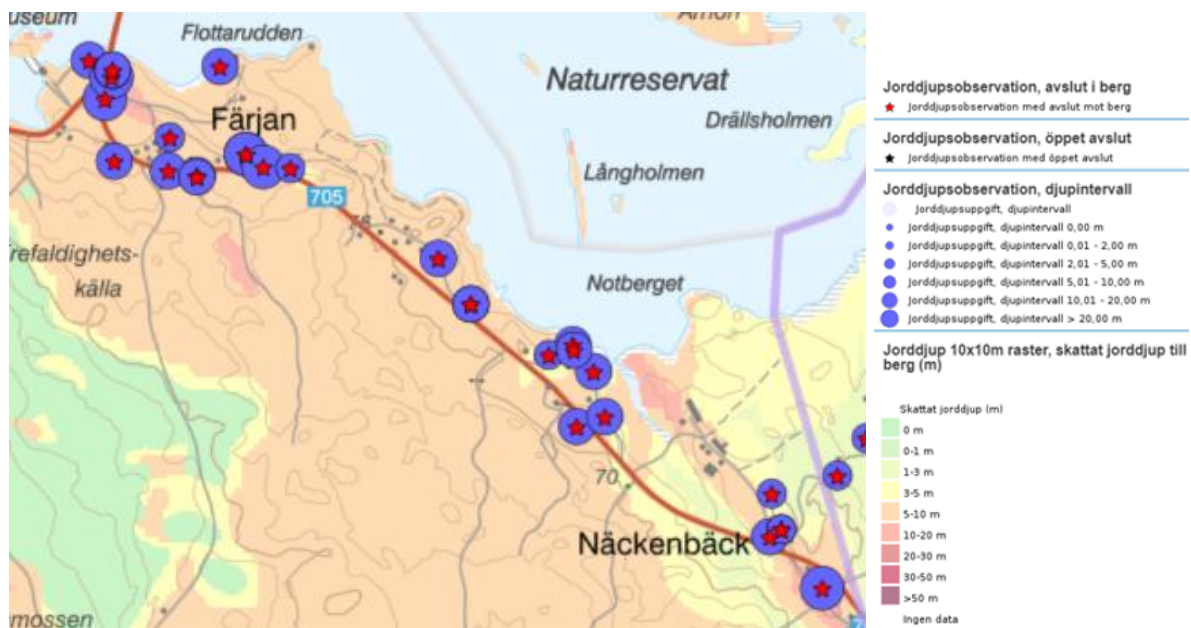
Figur 6. Karta över Grundvattentillgång i små magasin (SGU, 2026).

En del av området ligger ovanpå Möklintaåsen som bildats under istiden. Åsen har mycket god grundvattentillgång, vilket även syns i Figur 6. (Avesta Kommun, 2026)



Figur 7 Möklintaåsens utbredning över utredningsområdet (Avesta Kommun, 2026)

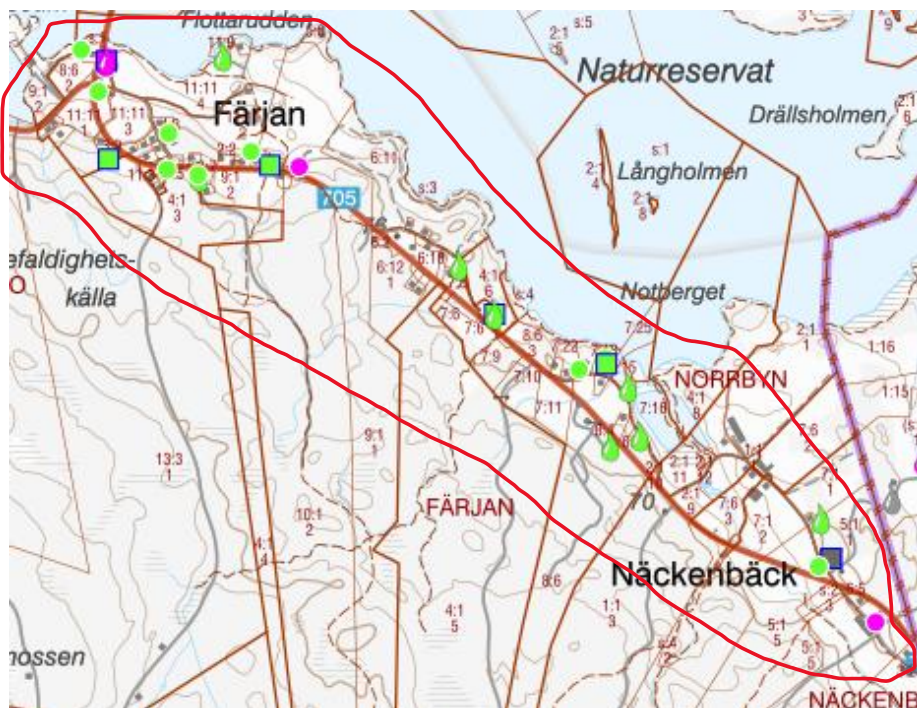
Jorddjup ner till berggrund ligger på ca 10 m, enligt SGUs jorddjupskarta, vilken redovisas i Figur 8.



Figur 8. Karta över jorddjup inom området (SGU, 2026).

I SGU:s brunnarsarkiv (SGU, 2026) finns registrerat 26 brunnar i området, varav 9 är dricksvattenbrunnar, 5 är energibrunnar och 12 brunnar med okänd användning, se Figur 9. Enligt brunnregistret har dricksvattenbrunnarna ett djup som varierar mellan 40 – 100 m, med en uppmätt grundvattenyta 3 – 10 meter under markytan. Vattentillgången har ett spann mellan 100 – 10 000 liter/timme vid mättillfället. Det är viktigt att notera att dessa mätningar baseras på mätning vid ett tillfälle (anläggningstillfället) och är därmed inte verifierade över tid.

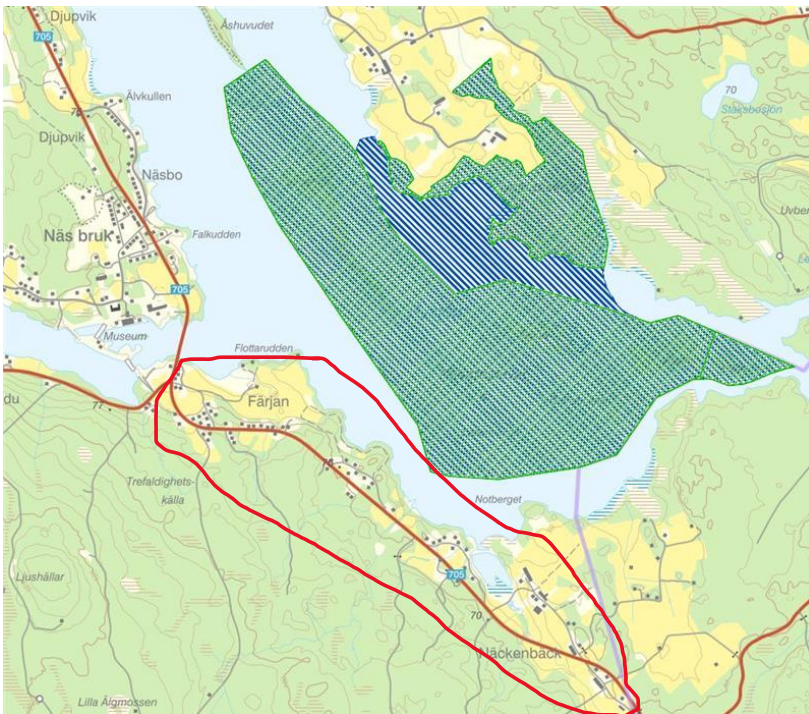
Utöver dessa 26 brunnar finns i området ett antal grävda och borrarade dricksvattenbrunnar som inte har registrerats hos SGU.



Figur 9. Fastigheter med brunnar som är registrerade i SGU:s brunnregister. Fyrkanter representerar energibrunn, droppar representerar vattenbrunn och punkter representerar okänd användning. (SGU, 2026).

2.4 Recipient

Avesta kommun ingår till största delen i Dalälvens huvudavrinningsområde som tillhör Bottenhavets vattendistrikt enligt vattenmyndigheternas indelning. Även utredningsområdet ligger inom Dalälvens huvudavrinningsområde då det avrinner mot Bysjön i nordöst. Genom Bysjön rinner Dalälven och i sjön ligger naturreservatet Bysjöholmarna, som består av sex öar med ekar, ovanliga vedsvampar, lavar och hackspettar. Bysjöholmarna omfattas även av Natura 2000 område. Området syftar till att bevara Dalälvens sjö-, fors- och strandmiljöer, traditionellt hävdade betes- och slåttermarker samt värdefulla löv- och sumpskogar. Det ska särskilt skydda den artrika och delvis sällsynta floran samt hotade arter av lavar, insekter och fåglar. (Naturvårdsverket, 2026).



Figur 10. Färjans lokalisering i förhållande till naturreservatet (grön skraffering) och Natura 2000 område (blå skraffering), (Naturvårdsverket, 2026).

2.4.1 Miljökvalitetsnormer (MKN)

Miljökvalitetsnormer för vattenförekomster fastställs med stöd av 5 kap. miljöbalken, enligt vattenförvaltningsförordningen och Havs- och vattenmyndighetens föreskrift HVMFS 2019:25. Miljökvalitetsnormerna beskriver den önskade vattenkvaliteten för en vattenförekomst och tidpunkten för när den senast ska uppnås. Målet är att minst god status ska uppnås i samtliga vattenförekomster. Tillståndet i vattenförekomsterna ska inte heller försämrats, det så kallade icke-försämringskravet (SFS 2015:516).

2.4.2 Status i recipient

Fastigheterna inom utredningsområdet har avrinning mot ytvattenförekomsten Bysjön (WA41733074) (Länsstyrelsen, 2026). Recipientens utsträckning och förhållande till utredningsområdet framgår av Figur 11. Den ekologiska statusen i recipienten bedöms som god och status gällande näringsämnen bedöms som hög, vilket innebär att Bysjön inte är så påverkad av näringsämnen (Länsstyrelsen, 2026).

Den kemiska ytvattenstatusen uppnår inte god status vilket beror på att halterna av ämnena polybromerade difenyletrar (PBDE) och kvicksilver (Hg) bedöms överskrida gränsvärdet i fisk i samtliga vattenförekomster i Sverige och det är tekniskt omöjligt att sänka dessa då ursprunget är atmosfärisk deposition.



Figur 11. Områdets förhållande till recipienten Bysjön (Scalco Live, 2026). Utredningsområdet är översiktligt markerat med rött streck.

2.5 Riktlinjer för små avlopp

Västmanland-Dalarna bygg och miljöförvaltning (V-Dala) har tillsyn över enskilda avlopp i kommunerna Avesta, Norberg och Fagersta. Normal skyddsnivå gäller för enskilda avloppsanläggningar i området, både för miljö och hälsa.

Specifika riktlinjer finns inte framtagna för enskilda avlopp utöver följande rekommendationer för skyddsavstånd (V-Dala, 2026):

- Avloppsanläggning till dricksvattentäkt: minst 20 – 200 meter beroende på förutsättningarna. Avloppsanläggning bör placeras nedströms i grundvattenströmningen räknat från vattentäkten.
- Avloppsanläggning till vattendrag: minst 10-30 meter.
- Avloppsanläggning till väg och fasthetsgräns: minst 5 meter (kan i vissa fall utgå om grannen samtycker.)
- Slamavskiljare till vattentäkt: minst 20 meter.
- Slamavskiljare till bostad och fasthetsgräns: minst 10 meter.
- Slamavskiljare till uppställningsplats för slamtömningsfordon bör inte vara längre än 20 meter och maximal höjdskillnad 6 meter.

2.6 Fysisk planering

2.6.1 Vattentjänstplan och VA-plan

Avesta Kommun har en VA-plan från 2018 som har omarbetats och kompletterats till en vattentjänstplan, vilken antogs av kommunfullmäktige 2024.

Vid bedömning i VA-planen och vattentjänstplanen definierades områden med eventuellt behov av allmän VA-försörjning som fler än 20 fastigheter och mindre än 150 m mellan fastigheterna.

I Avesta kommuns VA-policy (Avesta kommun, 2024) finns riktlinjer för vilka kriterier som gäller för bedömning av behov av allmänt VA.

1. Förutsättningar för enskild dricksvattenförsörjning
 - a) Möjlighet till rätt vattenkvantitet- och kvalitet
 - b) Antal fastigheter och dess nyttjandegrad (permanent/fritidsboende)
 - c) Bebyggelseutveckling
2. Förutsättningar för enskilda spillvattenavlopp
 - a) Funktion och förutsättningar att ordna enskilda spillvattenavlopp
 - b) Känslighet recipient och naturmiljö
 - c) Antal fastigheter och dess nyttjandegrad
 - d) Bebyggelseutveckling
3. Förutsättningar för enskilt omhändertagande av dagvatten
 - a) Funktion och förutsättningar för enskilt omhändertagande av dagvatten
 - b) Känslighet i recipient och naturmiljö
 - c) Antal fastigheter och deras användning
 - d) Bebyggelseutveckling
4. Bedömning av möjligheter att lösa behoven med allmän VA-anläggning
 - a) Kostnader för utbyggnad och drift av allmän VA-anläggning
 - b) Samordningsvinster vid utbyggnad

Avesta Vatten strävar efter att i första hand anlägga både spillvatten och dricksvattenledningar till de områden som ska anslutas till allmän VA-anläggning, förutsatt att verksamhetsområde för båda vattentjänsterna fastställs och att behovet finns.

2.6.2 Översiktsplan (ÖP)

Varje kommun ska ha en kommuntäckande översiktsplan som redovisar grundragen i den framtida markanvändningen, kommunens syn på hur den byggda miljön ska utvecklas och bevaras samt hur olika riksintressen för bland annat natur- och kulturmiljövård ska tillgodoses.

Översiktsplanen kan ses som ett strategiskt styrdokument som ger en övergripande bild av hur samhället skall utvecklas. Avesta Kommuns översiktsplan från 2007 har inaktualitetsförklarats och den nya översiktsplanen har ännu inte hunnit antas politiskt (Avesta Kommun, 2026).

I förslag till Översiktsplan för Avesta Kommun ingår delar av utredningsområdet i ett större område Bysjön – Tyttboforsen (N110), där ett av ställningstagandena är att strandbeten vid Färjan bör fortsätta och all utveckling ske med hänsyn till den unika miljön i området. (Avesta Kommun, 2026)

För Näckenbäck, i södra delen av utredningsområdet, beskrivs området som riksintresse för kulturmiljövård (K!) på grund av bibehållen 1800-tals karaktär av

radby. Odlingslandskapet bör hållas öppet och ingen nybebyggelse är tillåten.
(Avesta Kommun, 2026)

2.6.3 Detaljplan

Det finns inga gällande detaljplaner för Färjan. Utredningsområdet angränsar till en ny detaljplan i Näs för nytt avloppsreningsverk.

3 Bebyggelsekluster och uppdelning i delområden

3.1 Praxis gällande större sammanhang

En förutsättning för en kommuns utbyggnadsskyldighet är att vatten eller avlopp behöver ordnas i ett större sammanhang. I förarbetena till 1955 års VA-lagstiftning uttalade departementschefen, beträffande rekvisitet "ett större sammanhang", att ca **20–30 fastigheter** normalt utgör ett minimum, som dock bör kunna minskas om bebyggelsen ligger så samlad att sanitära synpunkter i högre grad gör sig gällande, prop. 1955:121, s. 61 (Regeringen, 1955).

Det är dock inte ett fast antal fastigheter som avgör behovet, bedömningen måste göras utifrån bland annat bebyggelsens omfattning och karaktär (tomtstorlek, närhet till varandra osv) och relation till annan bebyggelse samt till befintligt verksamhetsområde. I praxis har det ansetts att enstaka fastigheter bör omfattas av verksamhetsområde om de har ett planmässigt eller annat nära samband med bebyggelsen inom ett verksamhetsområde.

Rörande avstånd mellan hus har i praxis 300 meter varit ett för långt avstånd för att anses ingå i ett större sammanhang medan 150–200 meter i ett annat fall har varit applicerbart. I denna utredning har därför **150 meters avstånd mellan husen** applicerats för att generera kluster av sammanhållna bebyggelse.

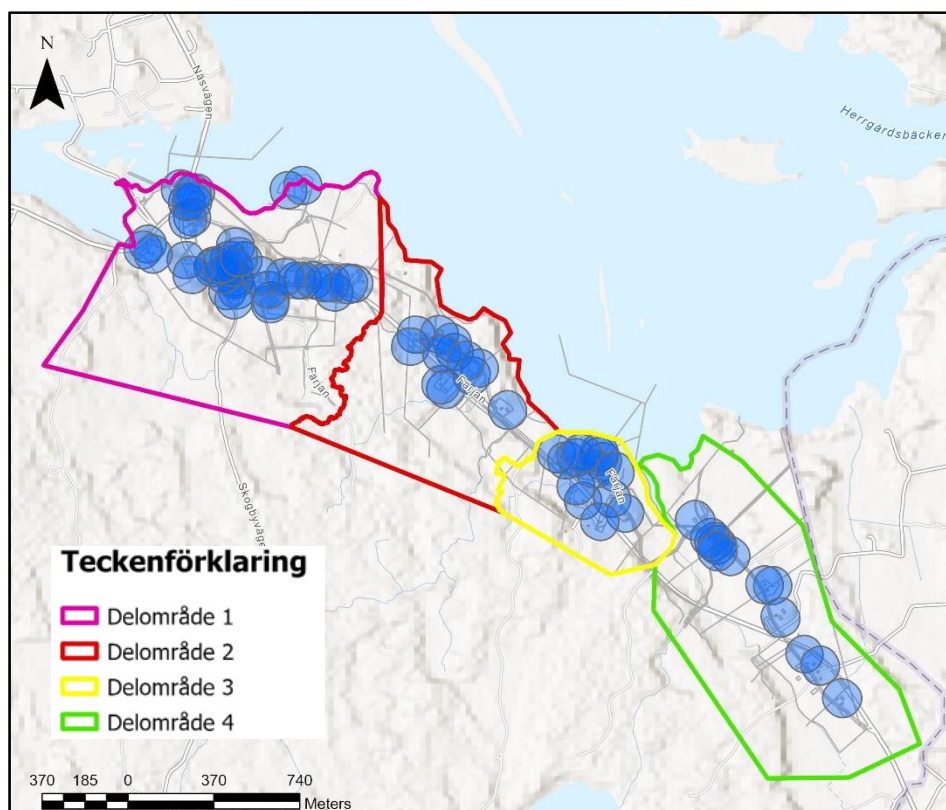
3.2 Delområden Färjan

Utredningsområdet har en långdragen utbredning från nordväst till sydost med de flesta fastigheterna lokaliserade längs huvudgatan. Bebyggelsestrukturen är sammansatt i fyra relativt tydliga kluster med naturområden emellan, som var för sig bildar sammanhållna bebyggelseområden. Vi har i denna utredning därför valt att dela upp utredningsområdet i fyra delområden.

Topografin innebär att avrinning från de fyra delområdena sker åt olika håll och vatten från ett delområde rinner inte in i ett annat. Samtliga delområden sluttar ner mot Bysjön.

I Figur 12 nedan visas klungstrukturen där varje bostad motsvarar en blå cirkel med radien 75 m. Detta då avståndet 150 m mellan fastigheterna i vattentjänstplanen använts som riktvärde för att identifiera områden med samlad bebyggelse (Avesta kommun, 2024), och i enlighet med riktvärde från

Havs- och vattenmyndighetens beslutsmodell för skydd av dricksvatten (Havs- och vattenmyndigheten, 2025), som beskrivs vidare i avsnitt 5.2 .



Figur 12. Delområden baserat på bebyggelsekluster. Varje fastighet illustreras av en blå cirkel med radien 75 m.

Det är ungefär 350 m avstånd mellan fastigheterna i ett delområde till nästa, varför de fyra delområdena inte kan anses tillhöra samma samlade bebyggelse, enligt riktvärdet. Därmed bedöms de fyra delområdena var för sig i denna behovsbedömning.

Tabell 1. Antal fastigheter och permanentboende inom delområde 1-4 (V-Dala Kart och Mät, 2026).

	Totalt antal fastigheter	Antal fritidsbostadsfastigheter	Antal permanenta bostadsfastigheter	Andel permanentboende (%)	Antal permanentboende personer ¹
Delområde 1	35	25	10	29 %	18
Delområde 2	12	9	3	25 %	6
Delområde 3	12	7	5	42 %	11
Delområde 4	10	5	5	50 %	16

¹ Personer över 18 år som är skrivna på adressen enligt folkbokföringsregistret 2026.

4 Befintlig VA-försörjning

Ingen del av Färjan ligger inom verksamhetsområde för allmänt VA och det finns heller inga avtalsanslutningar i området. Samtliga fastigheter har enskild VA-försörjning idag, ett par fastigheter är anslutna till gemensamhetsanläggningar. Några få fastigheter har inget vatten indraget i huset.

Enligt SGU:s kartvisare Grundvattentillgång i små magasin (SGU, 2026) är grundvattentillgången medelhög i samtliga delar av Färjan, ca 1000–1500 l/d/ha. Enligt den administrativa gränsen för denna utredning så är områdets totala storlek 296 ha, och grundvattentillgången därmed 296–444 m³/d. Dock kan tillrinningsområdet till grundvattenmagasinet vara betydligt större än detta.

Vattenbehovet för enskilda fastigheter antas uppgå till ca 800 l/dygn (motsvarande 0,009 l/s), beräknat baserat på vattenbehov på 200 l/dygn och person med 4 personer per hushåll. Enligt samma beräkningsförutsättningar beräknas det totala vattenbehovet för området (69 st bostadsfastigheter) uppgå till 55 m³/d som medel över året.

Vattenbehov och tillgång per delområde redovisas i tabell 2 nedan. Även här gäller att vattentillgången är beräknad utifrån de administrativa delområdesgränserna och behovet baseras på 200 l/pers och dygn samt 4 pers/hushåll permanentboende.

Tabell 2. Vattenbehov och vattentillgång per delområde.

	Delområde 1	Delområde 2	Delområde 3	Delområde 4
Vattenbehov (m ³ /d)	28	10	10	8
Area delområde (ha)	110	63	30	93
Grundvattentillgång (m ³ /d)	110–165	63–95	30–45	93–140

Det finns inget register över enskilda dricksvattenbrunnar i Avesta Kommun men det finns inte några kända problem med dricksvattenförsörjningen inom utredningsområdet enligt V-Dala.

Avloppsanläggningarna i utredningsområdet består främst av trekammarbrunnar och infiltration eller markbädd. Det finns dessutom något enstaka minireningsverk och någon sluten tank, enligt registret hos V-Dala.

V-Dala har under 2013 och 2014 gjort tillsyn på de flesta avloppsanläggningar i Färjan. Krav på åtgärd ställdes där det behövdes. Av de tillsynade anläggningarna som fick krav på åtgärd har 44% åtgärdats enligt V-Dalas register (Lindstein, 2026).

24 av de 59 tillsynade fastigheterna i utredningsområdet har ingen toalett kopplat till anläggningen, utan endast BDT-vatten. Några enstaka fastigheter saknade helt avloppsanläggning.

VA-försörjningen är utförligare beskriven per delområde i efterföljande avsnitt, där även dagvattenhanteringen beskrivs.

Väg 705, som leder genom utredningsområdet, är en lågt trafikerad väg med färre än 500 fordon/dygn. Trafikverket är väghållare för 705:an och övriga vägar i utredningsområdet är enskilda. (Nationell vägdatabas, 2026)

Dagvatten från alla vägar i området rinner framför allt av mot mindre vägdiken eller diffust ut i omgivande naturmark. Inga dagvattenbrunnar finns i området.

I den grad dagvattnets kvalitet påverkas av befintlig markanvändning är det främst från de lokalgator och villatomter som finns inom utredningsområdet. Belastningen från denna typ av område bedöms generellt som låg. Avledning från utredningsområdet sker delvis via diken vilket medger en viss rening innan det når recipienten.



Figur 13. Dagvatten från genomfartsvägen (väg 705) och mindre grusvägar i området rinner av mot vägdiken och naturmark.

Sammanställning nedan av befintlig VA-situation i delområdena baseras på svar från enkätstudie, intervjuer, observationer vid platsbesök samt underlagskartor och information från Avesta Kommun

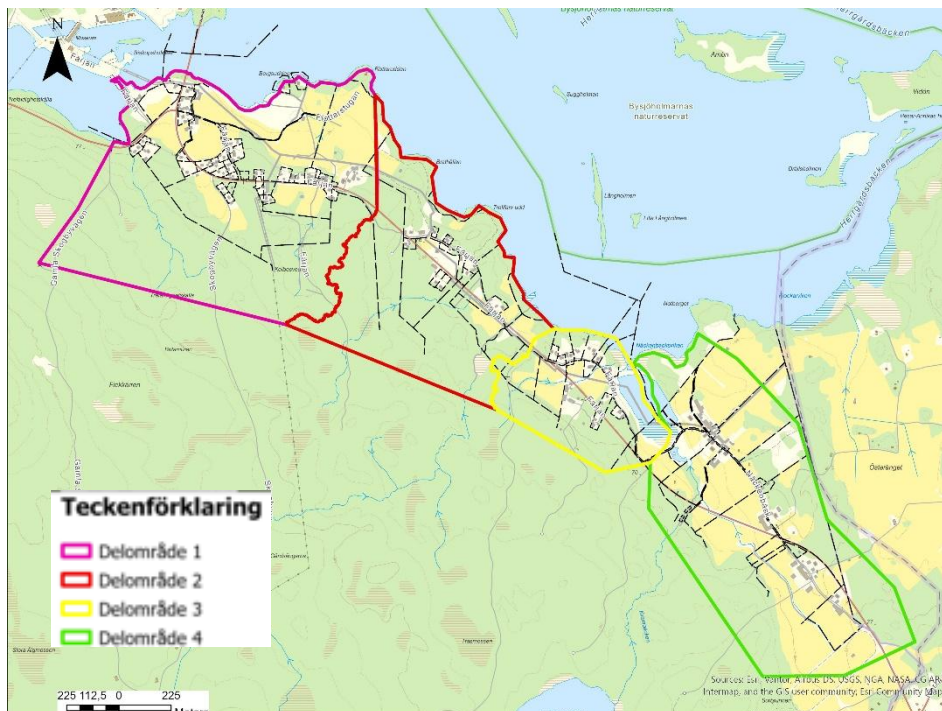
4.1 Befintligt VA-verksamhetsområde

Befintligt verksamhetsområde för dricks- och spillvatten finns i Näs bruk, ca 300 m norr om utredningsområdet, se Figur 14. Ett nytt reningsverk är under anläggande, med kapacitet att ta emot spillvatten även från utredningsområdet om det föreligger ett behov. Kapaciteten i de befintliga vatten- och spillvattensystemen i Näs bruk, där utredningsområdet kan anslutas om det föreligger ett behov av allmänna vattentjänster, är för närvarande under utredning.

Utredningsområdet, markerat med röd linje i Figur 14 nedan, angränsar i söder till Sala Kommun. Där finns inget närliggande VA-verksamhetsområde.



Figur 14. Befintligt verksamhetsområde för dricks- och spillvatten markeras med blått. I vissa fall ingår även dagvatten i verksamhetsområdet. Utredningsområdet är ungefärligt markerat med röd cirkel. (Avesta kommun, 2026a)



Figur 15. Utredningsområdet indelat i delområde 1-4. Bakgrundskarta: Topografiska webbkartan från Lantmäteriets visningstjänst.

4.2 Delområde 1

I delområde 1 (Figur 16) finns 35 fastigheter varav 10 är permanentbostäder. Enkät svar har inkommit för 34 av fastigheterna. Området ligger i sluttande terräng mot sjön i nordost. Fastigheterna är relativt stora och de flesta är lokaliserade på moränmark.

Jorddjupet i delområde 1 är 5-10 m, enligt Figur 8, och marken där fastigheterna ligger har medelhög genomsläpplighet enligt Figur 5.



Figur 16. Karta samt miljöbilder från delområde 1. Bakgrundskarta: Topografiska webbkartan från Lantmäteriets visningstjänst. Foto: Sweco.

4.2.1 Befintlig vattenförsörjning i delområde 1

Samtliga 35 fastigheter har enskilda brunnar. Ungefär hälften anger att de har grävda brunnar och hälften borrarade brunnar. En fjärdedel av fastigheterna har någon form av vattenreningsfilter installerat i systemet.

Drygt hälften av enkätsvaren anger att vattnet är tjänligt. 10 av enkätsvaren anger att vattnet är tjänligt med anmärkning. Av dessa har 3 borrarad brunn, där järn och fluorid är de parametrar som överskrider riktvärdet. 7 fastigheter har vatten som är tjänligt med anmärkning från grävda brunnar, där pH, bakterier och järn anges som de parametrar som överskrider riktvärdena. Flera anger att provtagningsresultaten är gamla. Endast en anger att vattnet är otjänligt med avseende på bly, denne fastighetsägare känner inte till vilken typ av brunn som förser fastigheten med vatten men anger att provtagningen ska göras om.

De två fastigheter som angetts ha förhöjda halter bakterier i dricksvattnet ligger inte nedströms någon annan fastighets avloppsanläggning.

För sju av fastigheterna i delområdet anges att de under de senaste tio åren har haft någon form av problem med vattenmängden. Alla av dessa, utom en, har grävd brunn. Orsaken till problemen är inte kartlagda och kan bero på kapacitetsproblem i brunnen, igensatt vattenfilter eller annat.

En tredjedel av de svarande i området har angett att de önskar anslutning till kommunalt vatten medan två tredjedelar är nöjda med enskild försörjning. De flesta som önskar anslutning till allmänt VA har inte angett att de idag har någon vattenreningsanläggning installerad. Samtliga svarande, utom en, som önskar anslutning till allmänt vatten har grävd brunn.

4.2.2 Befintlig avloppshantering i delområde 1

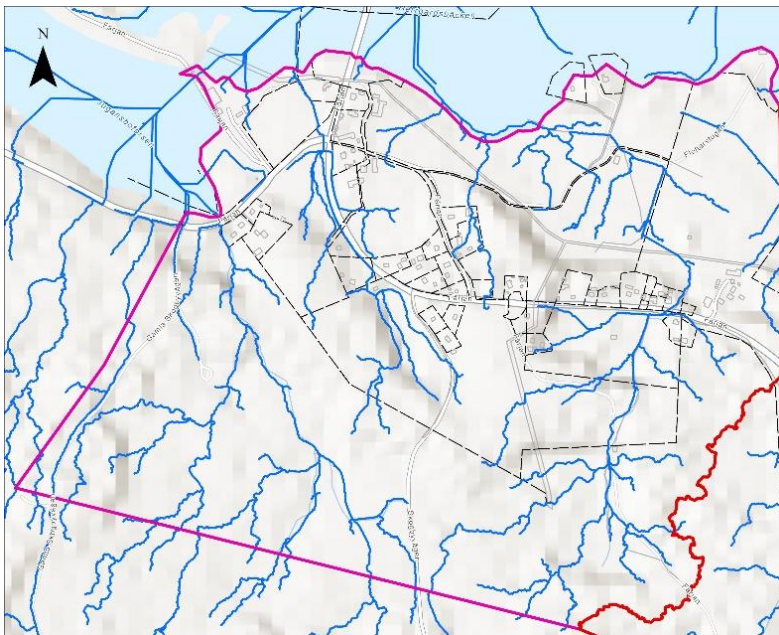
33 av 35 fastigheter har tillsynats under 2013 och 2014 av V-Dala och 15 av anläggningarna har åtgärdats i samband med det. 7 av fastigheterna har endast BDT-vatten anslutet till avloppsanläggningen och 5 av fastigheterna har inget avlopp alls, enligt V-Dalas register.

Samtliga fastigheter i delområde 1 har enskilda avloppsanläggningar. Inga gemensamma avloppsanläggningar finns i området. Av de 34 svarande på enkäten så anger 50% att avloppsanläggningarna har gjorts om efter 2010. Ingen anger att de har haft problem med sin avloppsanläggning de senaste fem åren.

2 av fastigheterna har minireningsverk, 23 har antingen infiltration eller markbädd och 7 fastigheter har sluten tank. Till sluten tank får endast WC anslutas, varför vissa har angivit även markbädd för BDT-vatten i enkätsvaret.

5 av de svarande önskar anslutning till allmänt avlopp, varav 3 idag har sluten tank som töms av Avesta Vatten.

4.2.3 Befintlig dagvattenhantering i delområde 1



Figur 17. Kartbild över område 1 med ytavrinning från Scalgo (blå linjer). Delområdesgräns illustreras av lila och röd linje. (Scalgo Live, 2026)

Fastigheterna har stora tomter med låg hårdgörandegrad, som idag huvudsakligen hanterar dagvattnet lokalt genom stenkista eller direkt infiltration. Några av fastigheternas dagvatten avleds till dike eller bäck. För flera av fastigheterna används regnvattnet för bevattning.

Inga enkätsvar uppger att det är problem med stora volymer dagvatten eller avrinning från närliggande tomter. Ett av enkätsvaren anger att vatten kan bli stående mot husliv.

12 av bostadshusen har källare. Dräneringarna leds till stenkista för 5 av fastigheterna och 12 fastigheterna har ingen dränering. Övriga fastighetsägare har svarat att de inte vet.

3 av de svarande anger att de önskar anslutning till allmän dagvattenanläggning.

I Figur 17 illustreras avrinningen inom delområde 1. Allt vatten från området rinner mot Bysjön i flera olika avrinningsstråk. Avrinning från fastigheterna rinner huvudsakligen inte in på andra fastighet.

4.3 Delområde 2

I delområde 2 (Figur 18) finns 12 fastigheter varav 3 används som permanentbostäder. Enkät svar har inkommit för 11 av fastigheterna. Området ligger i sluttande terräng mot Bysjön i öster. Fastigheterna är relativt stora och är huvudsakligen lokaliserade på rad längs bygatan. Samtliga fastigheter ligger på moränmark.

Jorddjupet i delområde 2 är 5-10 m, enligt Figur 8, och marken där fastigheterna ligger har medelhög genomsläpplighet enligt Figur 5.



Figur 18. Karta samt miljöbilder från delområde 2. Bakgrundskarta: Topografiska webbkartan från Lantmäteriets visningstjänst. Foto: Sweco.

4.3.1 Befintlig vattenförsörjning i delområde 2

För en fastighet anges i enkät svaren gemensam vattenförsörjning, övriga anger att de har enskilda brunnar. 2 anger att de har borrarad brunn, 7 har grävd brunn och övriga vet inte. Hälften av fastigheterna har någon form av vattenreningsfilter installerat i systemet.

I hälften av enkätsvaren (5 st) anges att vattnet är tjänligt. I 3 enkätsvar anges att vattnet är tjänligt med anmärkning, på grund av för höga järnvärden i en borrarad brunn samt brunt vatten i ett par grävda brunnar. Ett enkätsvar anger att vattnet är otjänligt på grund av brunt vatten.

2 av de svarande anger att de under de senaste tio åren har haft någon form av problem med vattentillgång.

Fastighetsägare för 3 av fastigheterna önskar anslutning till kommunalt vatten medan 6 är nöjda med enskild försörjning.

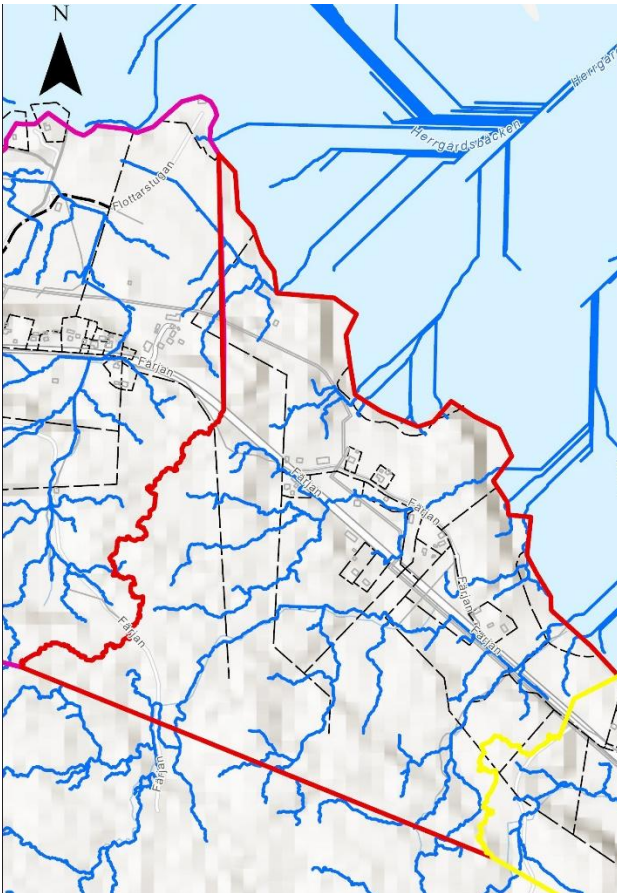
4.3.2 Befintlig avloppshantering i delområde 2

Samtliga fastigheter har tillsynats under 2013 och 2014 av V-Dala och några av anläggningarna har åtgärdats i samband med det. Fyra av fastigheterna har endast BDT-vatten anslutet till avloppsanläggningarna och en av fastigheterna har inget avlopp alls, enligt V-Dalas register.

I enkätsvaren anges för en fastighet gemensam avloppsanläggning. Övriga anger att de har enskilda anläggningar. Av de 10 svarande på enkäten så anger 50% att avloppsanläggningarna har gjorts om efter 2010. Ingen anger att de har haft problem med sin avloppsanläggning de senaste fem åren.

Samtliga avloppsanläggningar är antingen infiltrationer eller markbäddar. En enda fastighetsägare önskar anslutning till allmänt avlopp.

4.3.3 Befintlig dagvattenhantering i delområde 2



Figur 19. Kartbild över område 2 med ytavrinning från Scalgo (blå linjer). Delområdesgräns illustreras av röd och gul linje.

Fastigheterna har stora tomter med låg hårdgörandegrad, som idag hanterar dagvattnet lokalt genom stenkista, direkt infiltration eller avledning till dike. Ett enkätsvar anger att regnvattnet tas om hand för bevattning.

Ingen av fastighetsägarna anger att det är problem med stora volymer dagvatten, avrinning från närliggande tomter eller vatten stående mot husliv.

3 av fastigheterna har källare. Dräneringarna leds till stenkista för 2 av fastigheterna och 5 fastigheterna har ingen dränering. Övriga fastighetsägare har svarat att de inte vet.

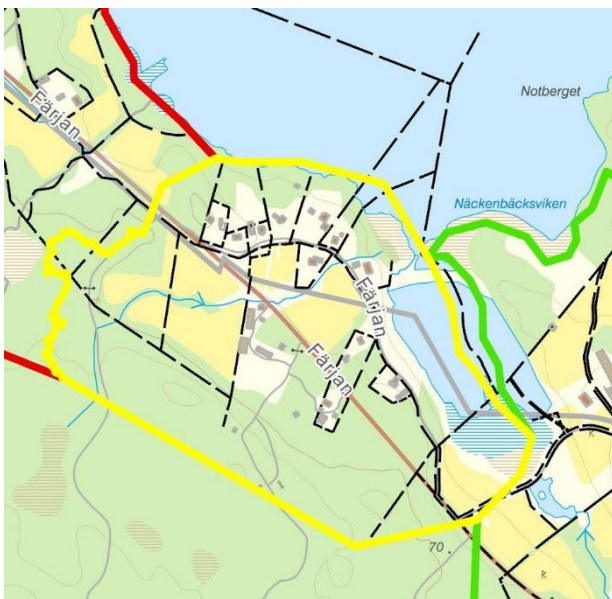
En av fastighetsägarna har svarat att de önskar anslutning till allmän dagvattenanläggning.

4.4 Delområde 3

I delområde 3 (Figur 20) finns 12 fastigheter varav 75 % (9 st) är permanentbostäder. Enkät svar har inkommit för tio fastigheter.

Området ligger i något sluttande terräng mot Bysjön i nordost. Fastigheterna är huvudsakligen lokaliserade på rad längs bygatan. De flesta ligger på moränmark och någon enstaka på lera/silt.

Jorddjupet i delområde 3 är 3-10 m, enligt Figur 8, och marken där fastigheterna ligger har låg till medelhög genomsläpplighet enligt Figur 5.



Figur 20. Karta över delområde 3. Gul linje visar områdesgräns. Bakgrundskarta: Topografiska webbkartan från Lantmäteriets visningstjänst.

4.4.1 Befintlig vattenförsörjning i delområde 3

4 svarande anger att de har gemensam vattenförsörjning, övriga att de har enskilda brunnar utom en som har källa. 8 fastighetsägare anger att de får vatten från borrade brunnar. 7 av fastigheterna har någon form av vattenreningsfilter installerat i systemet.

I 8 av enkätsvaren anges att vattnet är tjänligt och i 2 att vattnet är tjänligt med anmärkning, på grund av för höga halter järn och mangan i vattnet.

Endast ett enkät svar anger att en av fastigheterna har haft någon form av problem med vattentillgång under de senaste tio åren.

Fastighetsägare för 3 av fastigheterna önskar anslutning till kommunalt vatten medan 7 är nöjda med enskild försörjning.

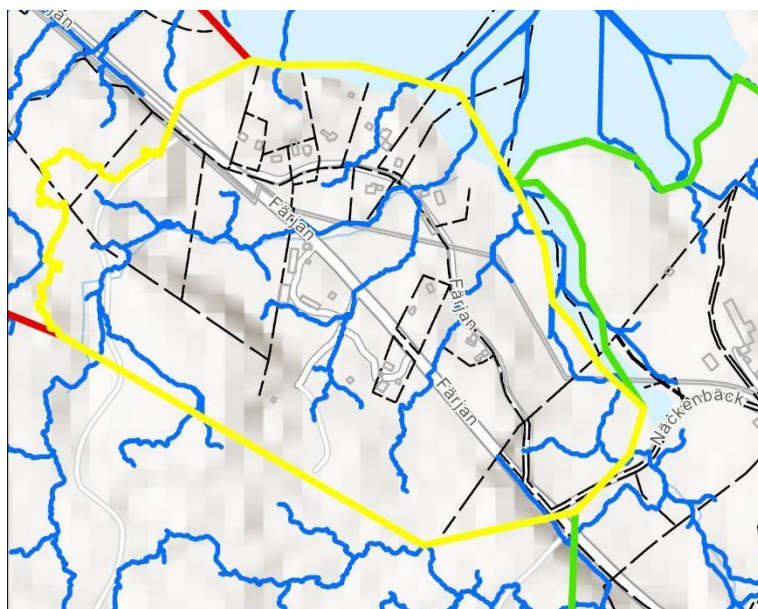
4.4.2 Befintlig avloppshantering i delområde 3

Merparten av fastigheterna har tillsynats under 2013 och 2014 av V-Dala Bygg och Miljö och 4 av anläggningarna har åtgärdats i samband med det. En av fastigheterna har inget avlopp alls, enligt V-Dalas register.

2 svarande anger att de har gemensam avloppsanläggning och övriga att de har enskilda anläggningar. Av de 10 svarande på enkäten så anger 50% att avloppsanläggningarna har gjorts om efter 2010. Två anger att de har haft problem med sin avloppsanläggning de senaste fem åren.

Majoriteten av avloppsanläggningar är antingen infiltrationer eller markbäddar. I ett enkätsvar anges minireningsverk och i ett en sluten tank. 3 fastighetsägare anger att de önskar anslutning till allmänt avlopp.

4.4.3 Befintlig dagvattenhantering i delområde 3



Figur 21. Kartbild över område 3 med ytavrinning från Scalgo (blå linjer). Delområdesgräns illustreras av gul linje.

Fastigheterna i delområdet är stora och hårdgörandegraden låg. Idag hanteras dagvattnet lokalt genom stenkista, direkt infiltration eller avledning till dike. Ingen av fastighetsägarna anger att det är problem med stora volymer dagvatten, avrinning från närliggande tomter eller vatten stående mot husliv.

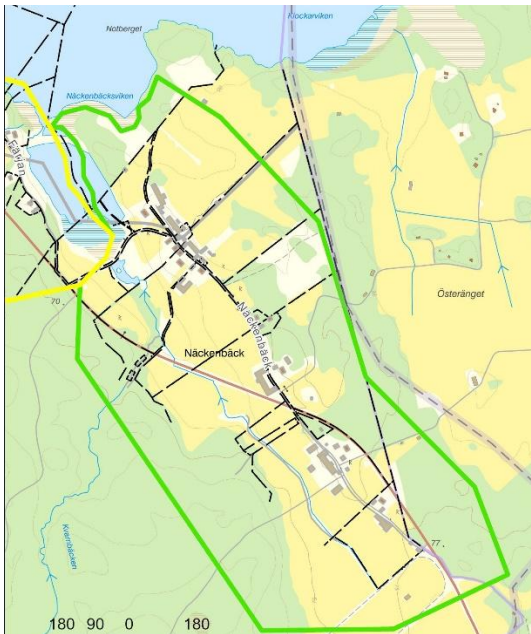
2 av fastigheterna har källare. Dräneringarna leds till stenkista för 3 av fastigheterna, 2 av fastigheterna har ingen dränering och övriga anger att de inte vet.

Två av fastighetsägarna har svarat att de önskar anslutning till allmän dagvattenanläggning.

4.5 Delområde 4

I delområde 4 (Figur 22) finns 10 fastigheter varav 5 är permanentbostäder. Enkät svar har inkommit för 3 av fastigheterna. Området ligger i flack terräng med viss lutning nordväst mot vik i Bysjön. Fastigheterna är stora, flera är jordbruksfastigheter, och är huvudsakligen lokaliserade på rad längs bygatan.

Jorddjupet i delområde 4 är 10-20 m, enligt Figur 8, och marken där fastigheterna ligger har hög genomsläpplighet enligt Figur 5. Jordarten är huvudsakligen isälvsediment.



Figur 22. Kartbild över delområde 4. Grön linje illustrerar områdesgräns. Bakgrundskarta: Topografiska webbkartan från Lantmäteriets visningstjänst.

4.5.1 Befintlig vattenförsörjning i delområde 4

Av de 3 fastigheterna där enkätsvar inkommit så anges att dessa har gemensam vattenförsörjning. Det är oklart om övriga fastigheter har enskilda brunnar eller gemensamma anläggningar. 2 anger att vattenförsörjningen sker från borrhälsbrunn och 1 grävd brunn. En av fastighetsägarna anger att vattnet avsyras i filter.

I samtliga 5 enkätsvar anges att vattnet är tjänligt. Ingen av fastigheterna har under de senaste tio åren haft någon form av problem med vattentillgång. Samtliga svarar att de är nöjda med enskild vattenförsörjning.

4.5.2 Befintlig avloppshantering i delområde 4

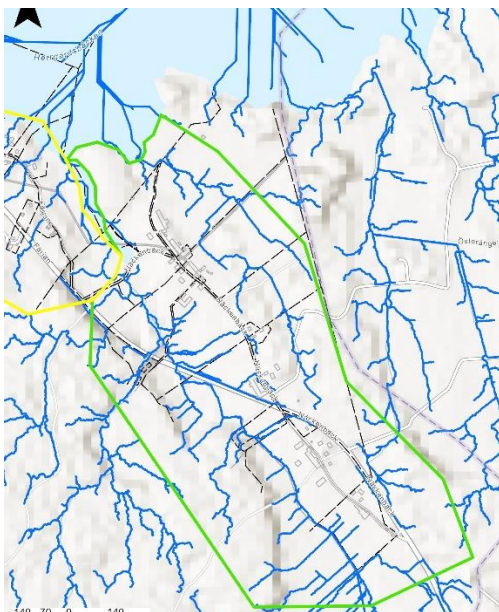
7 av fastigheterna har tillsynats under 2013 och 2014 av V-Dala och 4 av anläggningarna har åtgärdats i samband med det. 2 av fastigheterna har endast

BDT-vatten anslutet till avloppsanläggningarna och 1 av fastigheterna har inget avlopp alls, enligt V-Dalas register.

2 svarande anger att de har gemensam avloppsanläggning och 1 att de har enskild anläggning. Ingen av de 3 som svarat på enkäten anger att avloppsanläggningarna har gjorts om efter 2010. Ingen har haft problem med sin avloppsanläggning de senaste fem åren.

5 av fastigheterna har markbädd och för övriga fastigheter finns ingen information om teknisk lösning. Ingen fastighetsägare önskar anslutning till allmänt avlopp.

4.5.3 Befintlig dagvattenhantering i delområde 4



Figur 23: Kartbild över område 4 med ytavrinning från Scalgo (blå linjer). Delområdesgräns illustreras av grön linje. (Scalgo Live, 2026)

Fastigheterna har stora tomter som idag hanterar dagvattnet lokalt.

Ingen av fastighetsägarna anger att det är problem med stora volymer dagvatten, avrinning från närliggande tomter eller vatten stående mot husliv.

Ingen av fastighetsägarna har svarat att de önskar anslutning till allmän dagvattenanläggning.

5 Metodik för bedömning av behov av verksamhetsområde

För att ett område ska vara aktuellt för verksamhetsområde för vatten eller avlopp ska det uppfylla kriterierna Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster, LAV, 6 §. I 6 § LAV står det att

” Om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, ska kommunen

1. bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas, och

2. se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän va-anläggning.

Vid bedömningen av behovet enligt första stycket ska särskild hänsyn tas till förutsättningarna att tillgodose behovet av en vattentjänst genom en enskild anläggning som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön”.

Behovet av allmänna vattentjänster utgår från en bedömning av fastigheternas förutsättningar att lösa VA-situationen inom den egna fastigheten, beskrivet nedan för respektive vattentjänst.

5.1 Dricksvatten

Förutsättningar för enskild dricksvattenförsörjning har bedömts baserat på öppna data över jordarts- och grundvattenförhållanden från SGU, på uppgifter från V-Dala Bygg och Miljö och Avesta Vatten, inkomna enkätsvar från fastighetsägare under maj-juni 2026 samt observationer vid platsbesök i juni 2026. I övrigt har inga fältundersökningar eller vattenprovtagningar utförts.

Eftersom underlaget är generellt ger metoden en grov uppskattning av förutsättningarna till enskild vattenförsörjning via grundvatten med avseende på kapacitet. Förutsättningarna har studerats utifrån de geohydrologiska förutsättningarna på en övergripande nivå. Inga platsspecifika hydrauliska tester har genomförts och ingen annan brunnsspecifik information än de inkomna enkätsvaren har funnits tillgänglig.

Som utgångspunkt för bedömningen av påverkan på dricksvattentäkter från spillvattenutsläpp har Havs- och vattenmyndighetens rekommendationer använts, se vidare nästa stycke.

5.2 Spillvatten

Förutsättningar för enskilda avlopp har bedömts baserat på öppna data över jordarts- och grundvattenförhållanden från SGU, på uppgifter från V-Dala Bygg

och Miljö och Avesta Vatten, inkomna enkätsvar från fastighetsägare under maj-juni 2026 samt observationer vid platsbesök i juni 2026. Vid platsbesöket gjordes en översiktlig bedömning av fastigheternas förutsättningar att ha en godtagbar enskild spillvattenförsörjning.

För att få en uppfattning av hur avrinningen sker i området har Scalgo Live använts. Scalgo Live är program som utifrån topografin i ett område visar vattnets ytliga rinnvägar vid ett regn. Resultatet från Scalgo Live har använts för att ge en bild över spillvattenutsläppens förväntade avrinningsriktningar. Grundvattnet antas i denna utredning följa samma rinnvägar som topografin, då ingen ytterligare information om grundvattenströmning finns att tillgå.

Det finns vissa osäkerheter kring hur spillvattnet faktiskt avrinner, då Scalgo Live enbart baseras på ett områdes topografi och tar inte hänsyn till jordlagrens mäktighet, genomsläpplighet eller sprickzoner i berggrunden.

Som utgångspunkt för bedömningen av påverkan på dricksvattentäkter från spillvattenutsläpp har Havs- och vattenmyndighetens rekommendationer på skyddsavstånd för markbaserade små avlopp använts. Där anges att i normalfallet får det anses säkerställt att det inte finns risk för påverkan på brunn med dricksvattentuttag för ett eller ett fåtal hushåll om det saknas brunnar inom 150 meters avstånd från avloppsutsläppet i sand, moränmark eller finkorniga jordar och inom 300 meters avstånd i grusavlagringar, se Tabell 3, (Havs- och vattenmyndigheten, 2025).

Jordart	Riktvärde för potentiellt påverkansområde
Sand, morän och finkorniga jordarter	150 m
Grusavlagringar	300 m
Rent grus (k-värde $> 4 \times 10^{-4}$ m/s)	-

Tabell 3 Riktvärden för potentiellt påverkansområde från infiltrerande avloppsanläggningar. Värdena är huvudsakligen baserade på Blaschke m.fl. (Havs- och vattenmyndigheten, 2025)

Bedömningen av spillvattnets påverkan på recipient har utgått från fastställda miljökvalitetsnormer för vattenförekomster, recipientens status och skyddsvärde samt på kravet att tillståndet i vattenförekomsterna inte ska försämrast.

5.3 Dagvatten

Förutsättningar för enskild dagvattenförsörjning har bedömts baserat på öppna data över jordarts- och grundvattenförhållanden från SGU, inkomna enkätsvar från fastighetsägare under maj-juni 2026 samt observationer vid platsbesök i juni 2026.

För att få en uppfattning av hur avrinningen sker i området har Scalgo Live använts, som simulerar avrinning utifrån topografin.

För att bedöma områdets möjlighet att lösa dagvattenhanteringen inom fastigheten har aspekter så som hårdgörandegrad, tomtstorlek, recipientens känslighet, föroreningsgrad från området, rinnstråk och upplevda problem med dagvattnet beaktats.

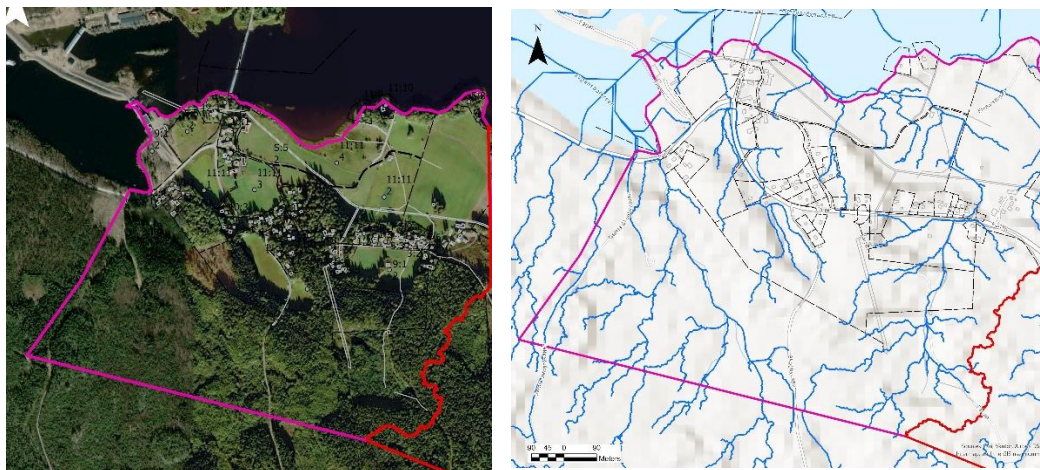
Bedömningen av dagvattnets påverkan på recipient har utgått från fastställda miljökvalitetsnormer för vattenförekomster, recipientens status och skyddsvärde samt på kravet att tillståndet i vattenförekomsterna inte ska försämrats.

6 Bedömning av behov av allmänna vattentjänster i Färjan

6.1 Bedömning av behov av allmän vatten- och spillvattenförsörjning

Utredningen visar att det inte föreligger behov av vare sig vatten- eller avloppstjänster enligt LAV 6 § i något av delområde 1 – 4. Nedan följer motiveringar till denna bedömning som baseras på metodik beskriven i avsnitt 5.

6.1.1 Delområde 1



Figur 24. Ortofoto över område 1 samt kartbild över område 1 med ytavrinning från Scalgo (blå linjer). Delområdesgräns illustreras av lila och röd linje.

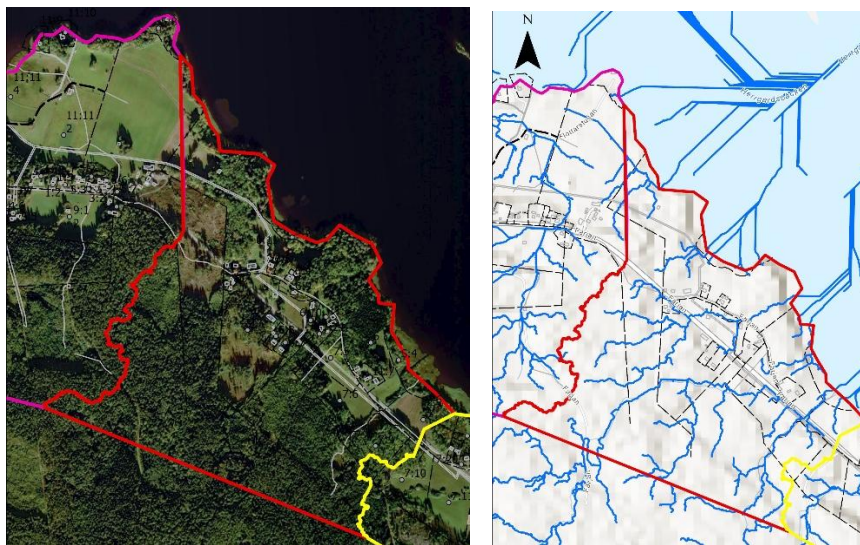
Det bedöms inte föreligga ett ansvar enligt 6 § LAV för kommunen att anordna vare sig vatten-, spill eller dagvattentjänster i delområde 1, ur hälso- eller miljösynpunkt. VA-försörjningen bedöms kunna lösas inom de egna fastigheterna.

Som beskrivet i avsnitt 2.3 är grundvattentillgången i området god, och bedöms därmed som tillräcklig för att tillgodose behovet för de fastigheter som idag finns i delområdet. Vattenkvaliteten bedöms kunna säkerställas med reningsfilter i de enskilda anläggningarna. Vattenreningsanläggningen skulle behöva ses över på några fastigheter för att vattenkvaliteten ska uppfylla kraven för tjänligt dricksvatten. De fastigheter som idag har grävd brunn och där det angivits problem med vattentillgången, kan eventuellt behöva ersätta denna med en borrar brunn för att säkerställa tillräcklig vattenmängd. Det finns dock inget problem med vattentillgång i ett större sammanhang som motiverar ett behov av allmän vattenförsörjning inom området.

Risken att enskilda avloppsanläggningar förorenar vattenbrunnarna inom utredningsområdet bedöms som liten, då bebyggelsen ligger utspridd med avrinning åt olika håll. I två enkätsvar anges att det har påträffats bakterier i dricksvattnet. De aktuella fastigheterna har båda grävda brunnar, och ligger lokaliserade högt i terrängen. Ingen av dessa fastigheter belastas av avrinning från någon annan bebyggd fastighet.

Recipienten har god ekologisk status och bedöms inte vara påverkad från de enskilda avloppen.

6.1.2 Delområde 2



Figur 25. Ortofoto över område 2 samt kartbild över område 2 med ytavrinning från Scalgo (blå linjer). Delområdesgräns illustreras av röd linje.

Det bedöms inte föreligga ett ansvar enligt 6 § LAV för kommunen att anordna vare sig vatten-, spill eller dagvattentjänster i delområde 2, ur hälso- eller miljösynpunkt.

Vattentillgången bedöms som tillräcklig för att tillgodose behovet för de fastigheter som idag finns i området. Vattenkvaliteten bedöms kunna

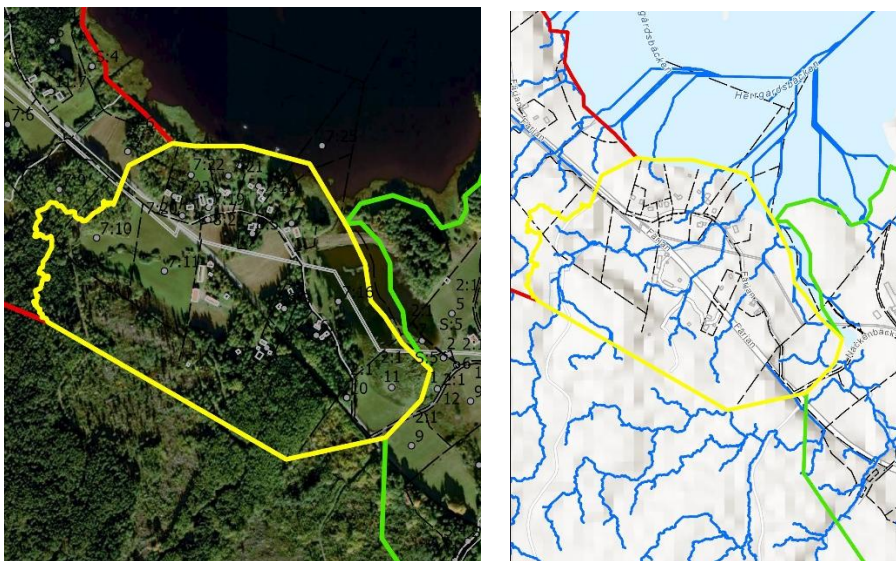
säkerställas med reningsfilter i den enskilda anläggningen. För några av fastigheterna skulle vattenreningsanläggningarna behöva ses över för att vattenkvaliteten ska uppfylla kraven för tjänligt dricksvatten.

Risken att enskilda avloppsanläggningar förorenar vattenbrunnarna inom utredningsområdet bedöms som liten, då fastigheterna ligger utspridda med avrinning åt olika håll och hälften av fastigheterna endast har BDT-vatten kopplat till avloppsanläggningen.

Recipienten har god ekologisk status och bedöms inte vara påverkad från de enskilda avloppen.

Delområde 2 består dessutom endast av 12 fastigheter som ligger på ett avstånd till varandra så att de kan anses tillhöra samma samlade bebyggelse. Det är således färre än de 20 fastigheter som enligt praxis oftast är att betrakta som en nedre gräns för när det kan föreligga ett kommunalt ansvar att lösa vatten- och avloppsförsörjningen i ett större sammanhang enligt 6 § LAV,

6.1.3 Delområde 3



Figur 26. Ortofoto över område 3 samt kartbild över område 3 med ytavrinning från Scalgo (blå linjer). Delområdesgräns illustreras av gul linje.

Det bedöms inte föreligga ett ansvar enligt 6 § LAV för kommunen att anordna vare sig vatten-, spill eller dagvattentjänster i delområde 3 ur hälso- eller miljösynpunkt.

Vattentillgången bedöms vara tillräcklig för att tillgodose behovet för de fastigheter som idag finns i området. Vattenkvaliteten bedöms kunna säkerställas med reningsfilter i de enskilda anläggningarna.

Vattenreningsanläggningen skulle behöva ses över på några fastigheter för att vattenkvaliteten ska uppfylla kraven för tjänligt dricksvatten. Eventuellt krävs en

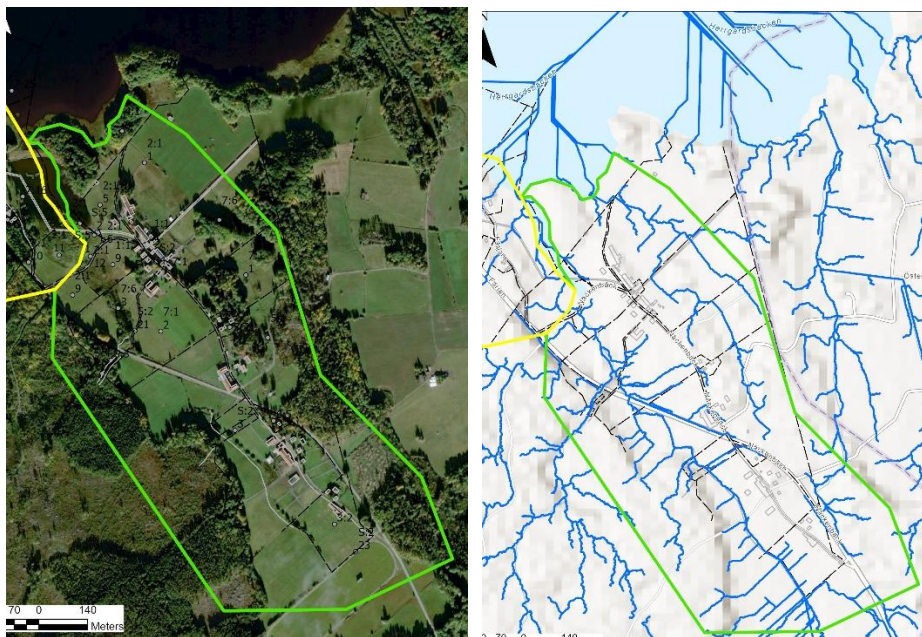
ny brunn för de tre fastigheter som delar brunn, för att vattenkvaliteten ska uppfylla kraven för tjänligt dricksvatten.

Risken att enskilda avloppsanläggningar förorenar vattenbrunnarna bedöms som liten, då fastigheterna ligger utspridda längs en mindre väg med avrinning åt relativt olika håll.

Recipienten har god ekologisk status och bedöms inte vara påverkad från de enskilda avloppen.

Delområde 3 består dessutom endast av 12 fastigheter som ligger på ett avstånd till varandra så att de kan anses tillhöra samma samlade bebyggelse. Det är således färre än de 20 fastigheter som enligt praxis oftast är att betrakta som en nedre gräns för när det kan föreligga ett kommunalt ansvar att lösa vatten- och avloppsförsörjningen i ett större sammanhang enligt 6 § LAV

6.1.4 Delområde 4



Figur 27. Ortofoto över område 4 samt kartbild över område 4 med ytavrinning från Scalgo (blå linjer). Delområdesgräns illustreras av grön linje.

Det bedöms inte föreligga ett ansvar enligt 6 § LAV för kommunen att anordna vare sig vatten-, spill eller dagvattentjänster i delområde 4 ur hälso- eller miljösynpunkt.

Vattentillgången i området bedöms som god och inom ramen för denna utredning har inga indikationer på att vattenkvaliteten i området skulle vara dålig identifierats.

Risken att enskilda avloppsanläggningar förorenar vattenbrunnar bedöms som liten, då bebyggelsen ligger mycket glest och har avrinning åt olika håll. Dessutom har nästan hälften av fastigheterna endast BDT-vatten kopplat till avloppsanläggningen.

Recipienten har god ekologisk status och bedöms inte vara påverkad från de enskilda avloppen.

Delområde 4 består endast av 10 fastigheter som ligger på ett avstånd till varandra så att de kan anses tillhöra samma samlade bebyggelse. Det är således färre än de 20 fastigheter som enligt praxis oftast är att betrakta som en nedre gräns för när det kan föreligga ett kommunalt ansvar att lösa vatten- och avloppsförsörjningen i ett större sammanhang enligt 6 § LAV

6.2 Bedömning av behov av allmän dagvattenhantering

För inget av de fyra delområdena bedöms dagvatten behöva lösas i ett större sammanhang sett till risk för påverkan på vare sig människors hälsa eller miljön. Bedömningen gäller för vattentjänsterna dagvatten fastighet och dagvatten gata.

Fastigheterna i utredningsområdet ligger relativt utspridda längs väg RV 705 samt ett par mindre grusvägar. Några av fastigheterna är lokaliserade i mindre kluster. Avrinning från fastigheterna rinner huvudsakligen inte in på andra fastigheter utan i flera olika avrinningsstråk ner mot recipienten Bysjön. Inga instängda områden kunde identifieras under platsbesöket, vilket talar för att risken för vattenansamling och översvämning är liten.

Dagvattenhanteringen är idag välfungerande och endast ett fåtal fastighetsägare beskrivit någon form av problem med dagvatten på sina fastigheter i enkätsvaren. Det har inte framkommit något som indikerar att avledningen av dagvatten inom utredningsområdet riskerar att ha en negativ påverkan på människors hälsa.

Då området ligger i sluttande terräng och fastigheterna är relativt stora samt i huvudsak lokaliserade på moränmark med god genomsläpplighet bedöms fastigheterna ha goda förutsättningar för att hantera dagvattnet lokalt.

Dagvattnet från markanvändningen inom delområdena är inte av den beskaffenhet att ytterligare rening bedöms krävas med hänsyn till recipientens status. Det bedöms därmed inte föreligga ett behov med hänsyn till miljön.

Det bedöms inte föreligga ett ansvar enligt 6§ LAV för kommunen att anordna allmän dagvattenhantering i någon del av Färjan utifrån människors hälsa eller miljön.

7 Referenser

- Avesta kommun. (2024). *VA-policy*. Hämtat från https://avesta.se/globalassets/for-alla-sidor/bygga-bo-och-miljo/vatten-och-avlopp/blad-broschyrer-dokument/va-policy_2024-06-04.pdf.
- Avesta kommun. (2024). *Vattentjänstplan*.
- Avesta Kommun. (2026). Hämtat från Översiktsplan 2040 för Avesta kommun: <https://avesta.se/op2040/>
- Avesta kommun. (2026a). *Avesta kommunkarta*. Hämtat från <https://karta-avesta.vdmb.se/>.
- Havs- och vattenmyndigheten. (2025). *Beslutsmodell för skydd av dricksvatten*. Hämtat från <https://www.havochvatten.se/avlopp-och-dricksvatten/sma-avloppsanlaggningar/vagledning-for-provning-och-tillsyn-av-sma-avlopp/fordjupning/skydd-av-dricksvatten/beslutsmodell-for-skydd-av-dricksvatten.html>
- Lindstein, D. (2026). Miljöinspektör, Västmanland- Dalarna miljö- och byggförvaltning.
- Länsstyrelsen. (2026). *viss.lansstyrelsen.se*. Hämtat från VISS Vatteninformationssystem Sverige: <https://viss.lansstyrelsen.se/>
- Nationell vägdatabas. (2026). *nvdb.se*.
- Naturvårdsverket. (2026). *Skyddad natur.naturvardsverket.se*. Hämtat från Art- och habitatdirektivet.
- Regeringen. (1955). Proposition med förslag till lag om allmänna vatten- och avloppsanläggningar mm. *Proposition 1955:121*.
- Scalgo Live. (2026). Hämtat från <https://scalgo.com/live/>
- SGU. (2026). Hämtat från Kartvisare brunnar: <https://apps.sgu.se/kartvisare/kartvisare-brunnar.html>
- SGU. (2026). *apps.sgu.se/kartvisare/kartvisare-genomslapplighet*. Hämtat från markens genomsläpplighet.
- SGU. (2026). *Grundvattentillgång i små magasin*. Hämtat från <https://apps.sgu.se/kartvisare/kartvisare-grundvattentillgang.html>
- SGU. (2026). *Jordartskarta*. Hämtat från <https://apps.sgu.se/kartvisare/kartvisare-jordarter-25-100.html>.
- SGU. (2026). *Jorddjup*. Hämtat från <https://apps.sgu.se/kartvisare/kartvisare-jorddjup.html>
- V-Dala. (den 11 08 2026). *www.avesta.se*. Hämtat från Västmanland-Dalarna bygg- och miljöförvaltning: <https://avesta.se/globalassets/for-alla-sidor/bygga-bo-och-miljo/miljo--och-halsoskydd-samt-livsmedel/blad-broschyrer-dokument/situationsplan.pdf>
- V-Dala Kart och Mät. (2026).